

I can say, *B'sooloh* is for a *G'zayroh Shohvoh* – [אימא¹ בתולה לגזירה שוה]

Overview

The גמרא asked how does עקיבא ר' know that אשר לא אורשה is written² for a גזירה שוה,³ and בתולה is written to exclude בעולה from קנס, perhaps it is the opposite; meaning that בתולה is written for a גז"ש,⁴ and אשר לא אורשה excludes a שנתארסה ונתגרשה from receiving קנס.⁵ Our תוספות clarifies what exactly is the גז"ש.

ולא נמעט בעולה⁶ כדמשמע בסמוך⁷ -

And we will not exclude a בעולה from receiving קנס, as it seems shortly in the גמרא –

הר"ע clarifies the proposed דרשה תוספות

נראה דרבי עקיבא דריש גזירה שוה מקרא דלגופיה⁸ דהיינו בתולה קמייטא ודקנס⁹ ודמפתה¹⁰ -

It appears that the גמרא asked that ר"ע should **expound the גז"ש** of בתולה, **from the פסוק** which is required (according to the מסקנא) **for itself, which is the first בתולה** by - מאנס [הנס] **by** בתולה **and the word מפתה**

אבל הבתולות דריש לכתובת בתולות¹¹ ולא שייך למידרשיה לגזירה שוה ולא לשום רבוי -

However the word **הבתולות** **כמוהר** is **expounded** regarding the **כתובה**, which is given for **בתולות**, and it is not possible to expound it for a **ש"ג** and not for any other inclusion –

תוספות responds to an anticipated question:¹²

¹ This is bracketed for it is a תוספות ישנים as indicated at the end of this תוספות.

² This case is discussing a case of a בתולה (betrothed girl). It reads; אִשׁ נִעְרָה בְּתוּלָה אֲשֶׁר לֹא אֶרְשָׁה (Leviticus 22:28). דברים (Deuteronomy) כב, כח.

³ It states *אשר לא אורשה* by a *מאם* and it says *לא אורשה* by a *מפתה* (in כב, טו) we compare them to each other and derive that in both cases the *קנס* is fifty שקלים.

⁴ The word בתולה is written (by מאנא and) by מפתה (as well).

⁵ This would then contradict the ruling of ר"ע that a שנתארסה ונתגרשה receives קנס.

⁶ Just as we say in the accepted version of ר"ע that since אורשה is required for a גז"ש we do not exempt a נערה (נערה שלא אורשה) from receiving קנס (even though the תורה writes that קנס is paid (only) to a אורשה), similarly in the proposed דרשה, we should also say that since בתולה is utilized for גז"ש, we cannot exempt a בעולה from receiving קנס, even though the תורה explicitly states that (only) a בתולה receives קנס.

⁷ See the גמרא immediately following; מסתברא וכו' שהרי וכו' בתולה וכו' הא אישתני גופה (בעולה). The גמרא rejects the proposed דרשא, for how can we include a בעולה in קנס, since אישתני גופה; indicating that in the question we assumed that a בעולה should receive קנס.

⁸ 'דלגופיה' seems to mean the word which according to the מסקנא is needed (not for any type of דרשה, but) for the actual ruling that the rule of מפתה (ומאנס) is by a בתולה only, and not a בעולה.

⁹ [TIE footnote # 4]. להב תוד"ה לא קנס. See previously מאנס refers to תוספות.

¹⁰ Regarding **תורה** the **מפתח** (in טו-טז, כב, טו-טז) writes, **עֲמָה מְהֵרָה יִמְהַרְנָה** writes, **לֹא אֶרְשֶׁה וְשָׁכֵב עִמָּה מְהֵרָה יִמְהַרְנָה** is saying that the proposed **גו"ז** is from the first word **בתולה** (in פסוק טו), not the word **הבתולות** (in פסוק טז).

¹¹ See previously א,י the ברייתא which states; מכאן ומוהר הבתולות ומוהר הבתולות כזה, מכאן. סמכו חכמים לכתובת אשה מן התורה. The word בתולות is utilized and is therefore not available for a גז"ש.

¹² Granted that בתולות is required for כתובת בתולות, however why cannot we utilize the 'ה' of הבתולות for the ש"ג, since

ואייתר נער נערה הנערה וה' דהבתולות חד¹³ לחייבי לאוין ועשה¹⁴ וחד לחייבי לאוין וכריתות¹⁵ -

So we have **נער נערה הנערה** and the 'ה' of **הבתולות** which are seemingly **superfluous**, one for **חייבי לאוין וכריתות** and another for **חייבי לאוין ועשה** - to review -

ואיכא ג' רבויין ה' דהבתולות ונער נערה הנערה¹⁶ -

So there are three inclusions, the 'ה' of **הבתולות** and **נערה הנערה** -

חד לכדאביי¹⁷ וחד לחייבי עשה וחד לחייבי לאוין וכריתות¹⁸ -

One is for the teaching of **אביי**, one for **חייבי עשה** and one for **חייבי לאוין וכריתות** -

ה: בתולות concludes what he began that the proposed גז"ש is from בתולה, but not ה-בתולות:

דאי איכא לרבי עקיבא חד לגופיה בלא גזירה שוה אם כן נמעוט בעולה מההוא דלגופיה¹⁹ -

For if **אביי** would have one בתולה for itself; not for a גז"ש (for he will utilize ה-בתולות for the גז"ש), in that case we should exclude a בעולה from the word בתולה which is לגופיה -

anticipates a difficulty:

ואף על גב דבקנס ליכא אלא חד בתולה דלגופיה²⁰ -

And even though that by **מאנס** [קנס] there is only one בתולה for itself, so we cannot exclude בעולה -

responds:

מגזירה שוה דמפתה ניליף בתולה ולא בעולה²¹ -

We will still derive **בעולה** from **מפתה**, even by **מאנס**, through the גז"ש of בתולה -

כי היכי דיליף מפתה מאונס לענין נערה דלא כתיב במפתה]. (תוספות ישנים כתב יד):

Just as we derive **מפתה** from **אונס** regarding that she must be a נערה, which is not written by **מפתה**. The same would be regarding a בעולה.

seemingly it is superfluous.

¹³ We are including in the **קנס** cases where the woman is forbidden to him by either **חייבי לאוין** or even **חייבי עשה**, even though he cannot fulfill the rule of **לאשה הראויה לו** (meaning **לאשה תהיה לאשה**).

¹⁴ If we maintain **חייבי לאוין** תופסין **חייבי לאוין** and **חייבי עשה** can be derived from one **לימוד**, since by both of them **חייבי לאוין** תופסין.

¹⁵ If we maintain **חייבי לאוין** תופסין **חייבי לאוין** and **חייבי עשה** can be derived from one **לימוד**.

¹⁶ See the גמרא previously on **ועיי"ש** **כט, ב**.

¹⁷ See later on this עמוד that we derive from **נערה הנערה**, but not **מתה**; if she dies there is no **קנס** payment.

¹⁸ This is following the view that **חייבי לאוין** תופסין **חייבי לאוין**.

¹⁹ However we cannot say that, since from the גמרא it is apparent that according to the proposed **לימוד** we would not exclude בעולה from receiving a **קנס** payment. See footnote # 7.

²⁰ Perhaps the גז"ש is from ה-בתולות, and nevertheless we will not exclude a בעולה (as can be inferred from the גמרא [see footnote # 7]) by **מאנס**, since there is no extra בתולה by **מפתה** as there is by **מאנס** (where we will exclude a בעולה). The one time בתולה is required for the גז"ש, and we will not exclude a בעולה by **מאנס**.

²¹ We cannot say that the גז"ש is from ה-בתולות, for then we would exclude a בעולה from receiving a **קנס**, both by **מפתה**, where there is an extra בתולה (to exclude בעולה), and even from **מאנס**, because we would derive the exclusion of a בעולה from this very same גז"ש. Just as by **מפתה** we exclude בעולה (since there is an extra בתולה), we would exclude the same by **מאנס**, for we derive it from a גז"ש which compares **מפתה** to each other.

Summary

The גז"ש is from בתולה, not בתולות, since it is clear that according to the proposed גז"ש, there would be no exclusion of a בעולה receiving קנס.

Thinking it over

Why is תוספות so adamant that the גז"ש is from בתולה and not from בתולות?